

Etiquette van Vriendschap

Imām Abū al-Qāsim ibn Juzayy al-Gharnāṭī[1] {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}[2]**:**

“

De mensen hebben verschillende opvattingen over vriendschap. Sommigen hebben gekozen voor gezelschap met de intentie om te profiteren en voordeel te bieden, vanwege de deugd van broederschap omwille van Allāh, de Verhevene. Anderen hebben gekozen voor terugtrekking en isolatie omdat het veiliger is, en omdat de voorwaarden voor vriendschap zelden worden vervuld.

Mensen zijn van **drie** soorten:

1.) vrienden, die zeldzaam zijn;

2.) kennissen, die het schadelijkst zijn voor een persoon;

3.) en zij die je niet kent, en zij kennen jou niet — zo ben je veilig van hen, en zij zijn veilig van jou.

Wat betreft de vriend, zijn er **zeven** *voorwaarden*:

De eerste: Hij moet *Sunnī* zijn in zijn geloofsovertuiging.

De tweede: Hij moet vroom zijn in zijn religie, want als hij innoverend (*Bidʿī*) of een zondaar (*Fāsiq*) is, kan hij zijn metgezel naar zijn pad leiden, of mensen zouden dat van hem kunnen denken. Een persoon volgt immers de religie van zijn naaste vriend.

De derde: Hij moet intelligent zijn, want het gezelschap van een dwaas is een beproeving.

De vierde: Hij moet een goed karakter hebben, want als hij een slecht karakter heeft, kan zijn vijandschap niet worden vertrouwd. Test hem door hem boos te maken, en als hij woedend wordt, laat dan zijn gezelschap achterwege.

De vijfde: Hij moet vrij zijn van wrok, zowel in zijn aanwezigheid als in zijn afwezigheid — niet rancuneus (*Ḥaqūd*), jaloers (*Ḥasūd*), kwaadaardig (*Murīd li-Sharr*), of tweegezichten (*Dhū Wajhayn*).

De zesde: Hij moet standvastig zijn in zijn belofte (*Thābit al-ʿAhd*), niet snel verveeld raken (*Malūl* — in de zin van iemand die snel de interesse of het geduld verliest), noch wispelturig (*Mutalawwīn* — iemand die voortdurend van mening of gedrag verandert).

De zevende: Hij moet jouw rechten nakomen zoals jij zijn rechten nakomt, want er is geen goedheid in het gezelschap van iemand die jouw rechten niet ziet zoals jij de zijne ziet.

De *rechten* van een vriend zijn **zeven**:

De eerste: Het delen van bezit, zodat geen van beiden iets exclusief voor zichzelf bezit zonder de ander.

De tweede: Het helpen bij het vervullen van zijn behoeften en het voorrang geven aan zijn behoefte boven die van jezelf.

De derde: Het eens zijn met zijn uitspraken en hem ondersteunen in zijn doelen zonder tegenspraak of geschil, want tegenspraak leidt tot vijandschap «tenzij daar een goede aanleiding voor is».

De vierde: Het vergeven van de fouten van de vriend en het over het hoofd zien van zijn gebreken, want wie een vriend zoekt zonder gebreken, zal zonder vriend blijven.

De vijfde: Hem advies geven in zowel zijn religie (*Dīn*) als wereldse zaken.

De zesde: Oprechtheid in liefde voor hem, zowel van buiten als innerlijk, in zijn aanwezigheid en afwezigheid, en hem verdedigen in zijn afwezigheid.

De zevende: Voor hem bidden in zijn afwezigheid (*Duʿāʾ bi-ẓahr al-Ghayb*).

Wat betreft *de rest* van de mensen, de rechten van een moslim tegenover een andere moslim zijn **tien**:

1.) Dat je hem begroet wanneer je hem ontmoet.

2.) Hem bezoekt wanneer hij ziek is.

3.) Hem antwoordt wanneer hij je uitnodigt.

4.) *Yarḥamuka Allāh* zegt wanneer hij niest.

5.) Zijn begrafenis bijwoont wanneer hij overlijdt.

6.) Zijn eed vervult als hij een eed aflegt.

7.) Hem oprecht advies geeft wanneer hij je om raad vraagt.

8.) Van hem houdt wat je voor jezelf van het goede houdt.

9.) Zoveel mogelijk wegblijven van hem te schaden, want een moslim is degene van wiens hand en tong andere moslims veilig zijn.

10.) Hem zoveel mogelijk van jouw goedheid geeft in zowel zijn religie als wereldse zaken. Als je dat niet kunt, bied hem dan een vriendelijk woord.

Als hij een familielid is, dan komt daar het extra recht van het onderhouden van familiebanden (*Ṣilat ar-Raḥim*) bij, door vriendelijkheid, bezoeken, goede woorden en het verdragen van eventuele onvriendelijkheid. Als hij een buurman of gast is, heeft hij recht op gastvrijheid (*Ḥaqq aḍ-Ḍiyāfah*) en goed nabuurschap. Als hij een dienaar/knecht is, heeft hij recht op vriendelijkheid en de vervulling van zijn rechten, waaronder kleding en voedsel.

De oorzaken van *liefde* zijn **drie**:

1.) Je broeder groeten met de vredesgroet (*Salām*),

2.) hem ruimte geven in bijeenkomsten,

3.) en hem bij zijn meest geliefde namen aanspreken.

De basis van *goed* karakter bestaat uit **drie** dingen:

1.) het vermijden van schade berokkenen,

2.) het verlenen van goedheid,

3.) en een opgewekt gelaat.

En het verdragen van leed en het verlenen van goedheid «d.w.z. het geduldig accepteren van moeilijkheden en het voortdurend verrichten van goede daden jegens anderen» vormen de kern van alle morele deugden. Je moet voor je broeder zijn zoals je wilt dat hij voor jou is. De hoogste deugden zijn dat je de banden herstelt met degenen die je hebben verbroken «dus degenen die jou hebben verlaten of afgesneden», geeft aan degenen die jou hebben onthouden «d.w.z. die jou iets hebben ontzegd of van je hebben geweigerd», en vergeeft degenen die je onrecht hebben aangedaan. Het is voor een moslim niet toegestaan zijn broeder *langer* dan drie nachten te mijden. De *Salām* heft de scheiding op, en de beste van de twee is degene die begint met de *Salām*.

Het is toegestaan om de mensen van innovaties (*Ahl al-Bidʿah*) en zondaars (*Ahl al-Fusūq*) te mijden, omdat liefde en haat omwille van Allāh deel uitmaken van het geloof (*Īmān*).

Twee mensen mogen niet in het geheim praten zonder de derde erbij te betrekken, omdat dit hem verdrietig maakt—niet tijdens een reis, noch in aanwezigheid van anderen. Evenzo mogen drie mensen niet in het geheim spreken zonder een van hen erbij te betrekken. Hoe groter de groep, des te groter is zijn verdriet, en daarom moet dit worden verboden.

”

Bron: *Al-Qawānīn al-Fiqhīyah*[3] | Hoofdstuk Vijftien: Over de Etiquette van Vriendschap | **Auteur**: Imām Abū al-Qāsim ibn Juzayy al-Gharnāṭī | **Pagina's** 291/292

[1] Imām Abū al-Qāsim ibn Juzayy al-Gharnāṭī was afkomstig uit Granada, en behorend tot een adellijke en vooraanstaande familie aldaar.

Abū al-Qāsim werd geboren op de negentiende van *Rabīʿ al-Awwal*, in het jaar 693H, overeenkomend met het jaar 1294, en groeide op in een huis van edele afkomst en kennis in het islamitische Andalusië.

Hij was een expert in verschillende vakgebieden en talrijke wetenschappen. Qua *Fiqh* (islamitische rechtsleer), associeerde hij zich met de *Mālikī Madh-hab*. Tevens, was hij een *Muḥaddith* (Ḥadīth-geleerde), een *Adīb* (schrijver), een *Naḥwī* (grammaticus), een *Lughawī* (taalkundige), en een *Mufassir* (een geleerde die de *Qurʾān* uitlegt).

Hij had een grote toewijding aan kennis, met een bescheiden levensonderhoud, en was voortdurend bezig met studie, schrijven en doceren. Ondanks zijn jeugd werd hij al op jonge leeftijd benoemd tot prediker in de grote moskee van zijn stad, waar hij de harten van de mensen raakte met zijn welsprekendheid.

Imam Abū al-Qāsim was een man van grote waardigheid, vroomheid, en zuiverheid.

De Imām sneuvelde op de dag van de veldslag bij Tarifa (*Maʿrakah Ṭarīf*), terwijl hij de mensen aanmoedigde, hun harten wakker schudde en hen aanspoorde. Dit vond plaats op de ochtend van maandag, de zevende van *Jumādā al-Awwal*, in het jaar 741H/1340.

Zijn bekende *Tafsīr* collectie (*at-Tashīl li-ʿUlūm at-Tanzīl*) is welbekend en profijtelijk. Echter, het bevat een aantal serieuze afwijkingen op het gebied van *Tawḥīd* (monotheïsme) en *ʿAqīdah* (geloofsleer), in het bijzonder de Namen & Eigenschappen van Allāh, dankzij de sterke invloed van het *Ashʿarī* gedachtegoed die in de regio heerste. Het boek is daarom niet geschikt voor beginners.

Moge Allāh hem vergeven, en belonen met een plek in *Jannah* voor al zijn verdiensten ten behoeve van de moslims, *Āmīn*.

[2] {رَحِمَهُ ٱللَّهُ}:

Geschreven in transcriptie als *Raḥimahullāh*, is doorgaans een *Duʿāʾ* (smeekbede) die wordt geschreven of opgezegd na het noemen van de naam van een overleden moslim. Qua betekenis, kiezen vertalers vaak voor *Moge Allāh met hem genadig zijn*.

[3] *Al-Qawānīn al-Fiqhīyah* is een belangrijk werk van Imām ibn Juzayy al-Gharnāṭī. Het is een beknopte juridische handleiding waarin hij de Mālikitische rechtsschool (*Mālikī Madh-hab*) presenteert, maar ook vergelijkingen maakt met andere *Madhāhib* (rechtsscholen), zoals de *Ḥanafī*, *Shāfiʿī* en *Ḥanbalī* scholen. Het boek biedt een systematische en overzichtelijke indeling van de fundamentele *Fiqh* (jurisprudentie) kwesties, variërend van aanbiddingen in het algemeen (*ʿIbādāt*) tot transacties (*Muʿāmalāt*) tot strafrecht (*Ḥudūd*) en meer.

Ibn Juzayy streefde ernaar om de complexe vraagstukken in de islamitische wetgeving op een toegankelijke manier te presenteren, zonder de diepere overwegingen van de geleerden te verwaarlozen. Hij gebruikte een methodische aanpak om de lezer een overzicht te bieden van de belangrijkste meningen binnen de islamitische rechtsscholen, terwijl hij trouw bleef aan de *Mālikī Madh-hab*.